

“Тасдиқ мекунам”

Ректори Донишгоҳи байналмилалӣ
забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи
Сотим Улуғзода, доктори илмҳои филологӣ,
профессор Гулназарзода Ж. Б.
“ 28 ” 07 соли 2026

ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ПЕШБАР

ба диссертатсияи Ҷумазода Умеда Рабимқул дар мавзӯи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.10.9 Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ))

Мутобиқати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсияи Ҷумазода Умеда Рабимқул дар мавзӯи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.10.9 Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) пешниҳод гардидааст, мувофиқ мебошад. Муҳтаво ва равиши таҳқиқ низ ҷавобгӯи талабот ва меъёрҳои муайяннамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқот. Мавзӯи таҳқиқотии Ҷумазода У.Р. ба яке аз масъалаҳои муҳим ва мубрами педагогикаи муосир бахшида шудааст, зеро дар шароити ҷаҳонишавӣ, тавсеаи робитаҳои байналмилалӣ ва густариши муоширати байнифарҳангӣ баланд бардоштани сифати омӯзиши забонҳои хориҷӣ, махсусан, забони

англисӣ, аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф ба ҳисоб меравад. Бо дарназардошти татбиқи «Барномаи давлатии такмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва талаботи стандартҳои байналмилалӣ таҳсилот, омода намудани омӯзгорони рақобатпазири забони англисӣ, ки дорои салоҳияти баланди грамматикӣ ва коммуникативӣ мебошанд, аҳаммияти махсуси назариявӣ ва амалӣ касб намудааст.

Бо вучуди татбиқи барномаҳои давлатии омӯзиши забонҳои хориҷӣ, сатҳи ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ ҳанӯз ба талаботи таҳсилоти муосир пурра ҷавобгӯ нест. Донишҷӯён, ҳарчанд қоидаҳои грамматикиро аз худ мекунанд, вале дар истифодаи онҳо дар вазъиятҳои воқеии муоширати байнифарҳангӣ ба мушкilot рӯ ба рӯ мешаванд. Сабаби асосии ин ҳолат бештар ба ҷудо будани омӯзиши грамматика аз фаъолияти коммуникативӣ ва набудани технологияҳои самараноки педагогӣ вобаста аст. Аз ин рӯ, ташаккули салоҳияти грамматикӣ бояд дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ ба роҳ монда шавад, то омӯзгорони оянда тавонанд донишҳои грамматикӣ худро дар фаъолияти касбӣ озодона, дуруст ва мувофиқи вазъияти муошират истифода баранд.

Аз ин рӯ, таҳқиқи роҳҳо, воситаҳо ва технологияҳои педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ аҳаммияти муҳимми назариявӣ ва амалӣ дошта, дорои арзиши баланди илмӣ ва иҷтимоӣ мебошад.

Дар аҷаи асосноккунии гузоришҳои илмӣ, хулосаю пешниҳод, ки дар диссертатсия оварда шудаанд. Диссертатсияи Ҷумазода Умеда Рабимқул дар мавзӯи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ» таҳқиқи илмӣ анҷомёфта ва аз нигоҳи назариявӣ

амалӣ арзишманд буда, ба баррасии яке аз масъалаҳои муҳим ва мубрами педагогикаи муосир бахшида шудааст. Диссертатсия дар заминаи таҳлили амиқ ва омӯзиши ҳамаҷонибаи осори илмии олимону муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ, инчунин, дар асоси ҷанбаҳои асосии истифодаи технологияҳои иттилоотӣ инноватсионӣ дар раванди таълим мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Муқаррароти назариявии таҳқиқ бо таъба ба таҳлилу арзёбии ҳамаҷонибаи адабиёти илмии педагогӣ ва психологӣ, инчунин, натиҷаҳои корҳои таҷрибавӣ-омӯшишӣ вобаста ба мавзӯи таҳқиқот ба таври илмӣ асоснок гардидаанд.

Дар диссертатсия натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ оид ба таъкикули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муносибати муоширати байнифарҳангӣ ҷамъбаст гардида, моҳият, сохтор, мазмун ва марҳилаҳои таъбиқи технологияи педагогӣ таъкикули он муайян ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудаанд. Ҳамчунин, имкониятҳои истифодаи усулҳои муосири таълим, технологияҳои коммуникативӣ ва воситаҳои инноватсионӣ дар раванди омодакунии касбии омӯзгорони оянда таҳлил гардида, таъсири онҳо ба рушди донишҳои грамматикӣ, малакаҳои истифодаи сохторҳои забонӣ дар вазъиятҳои воқеии муошират, фаъолнокии маърифатӣ, таъкикури эҷодӣ ва салоҳияти байнифарҳангии донишҷӯён муайян карда шудааст. Дар асоси натиҷаҳои бадастомада шароитҳои педагогӣ ва таъбияҳои амалии таъбиқи самараноки технологияи мазкур дар раванди таълими забони хориҷӣ пешниҳод гардидаанд.

Муқаррароти асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ таъкизшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар нашрияҳои илмӣ ба нашр расидаанд. Ҳамчунин, натиҷаҳои таҳқиқ дар конференсияҳои сатҳи минтақавӣ ва ҷумҳуриявӣ, семинарҳои илмӣ-методӣ мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода шудаанд.

Навгони илмӣ таҳқиқ ва саҳеҳии натиҷаҳои гирифташуда. Дар асоси омӯзиши адабиёти илмӣ-педагогӣ ва гузаронидани корҳои таҷрибавию озмоишӣ, диссертант дар диссертатсия навгони илмӣ таҳқиқро чунин муайян намудааст: муаллифи диссертатсия мавзӯи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ»-ро бори аввал дар илми педагогикаи ватанӣ ба таври ҳамаҷониба мавриди омӯзиш, таҳқиқ ва таҳлили амиқи илмӣ қарор дода, дар асоси натиҷаҳои бадастомада навгони таҳқиқотро ба шакли зерин пешниҳод намудааст:

- мазмун, моҳият ва сохтори салоҳияти грамматикӣ дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ, яке аз ҷузъҳои муҳимми салоҳияти касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ муайян, таҳлил ва аз ҷиҳати назариявӣ асоснок карда шудааст;

- модели тавсифии омӯзгори муосири забони хориҷӣ, ки барои фаъолияти самаранок дар шароити муоширати байнифарҳангӣ ба салоҳияти грамматикӣ ниёз дорад, бар пояи таҳлили назариявӣ ва таҷрибаи амалии фаъолияти омӯзгорону донишҷӯён таҳия гардидааст;

- модели ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ сохта шудааст, ки дар он омӯзиши грамматика бо унсурҳои фарҳангӣ ва муоширатӣ ҳамгиро гардидаанд;

- технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ, ки ба рушди малакаҳои муоширати байнифарҳангӣ равона шудааст, дар асоси истифодаи усулҳои муосир ва воситаҳои инноватсионии таълим таҳия гардидааст;

- зинаҳои ташаккули фарогирии дониш ва малакаҳои грамматикӣ дар раванди муоширати байнифарҳангӣ муайян гардида, таваҷҷуҳ ба қобилияти ба таври бонизом истифода намудани грамматика дар шароитҳои гуногуни байнифарҳангӣ дода шудааст;

- дар асоси санҷишҳои таҷрибавӣ самаранокии технологияи таҳияшуда исбот гардидааст.

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар фаъолияти илмӣ-таҳқиқотии олимон, муҳаққиқон, омӯзгорон ва роҳбарони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ мавриди истифода қарор гиранд. **Аҳаммияти илмӣ таҳқиқ** дар тақмили асосҳои назариявӣ методологияи ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ ифода меёбад. Дар раванди таҳқиқ моҳият, сохтор, мазмун ва хусусиятҳои ташаккули салоҳияти грамматикӣ, ҳамчун ҷузъи муҳимми салоҳияти муоширатӣ муайян гардида, заминаҳои педагогӣ истифодаи равишҳои салоҳиятнокӣ, фарҳангӣ ва инноватсионӣ дар омодаسازیи омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ асоснок карда шудаанд.

Аҳаммияти амалии таҳқиқ дар таҳия ва пешниҳоди тавсияҳои илмӣ-методӣ, шаклҳо, усулҳо ва технологияи педагогӣ самараноки ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ ифода меёбад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар раванди таълими муассисаҳои таҳсилоти олӣ ҳангоми омодаسازیи омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ, таҳияи барномаҳои таълимӣ, дастурҳои методӣ, маводи таълимӣ ва курсҳои тақмили ихтисоси омӯзгорон васеъ истифода шаванд. Инчунин, натиҷаҳои бадастомада метавонанд барои тақмили мазмуни таълими забонҳои хориҷӣ, баланд бардоштани самаранокии раванди ташаккули салоҳияти коммуникативӣ ва татбиқи технологияҳои муосири педагогӣ дар муҳити муоширати байнифарҳангӣ мусоидат намоянд.

Аҳаммияти иҷтимоии таҳқиқ дар он зоҳир мегардад, ки татбиқи натиҷаҳои он метавонад ба баланд бардоштани сифати омодаسازیи омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ, рушди малакаҳои муоширати

байнифарҳангӣ, ташаккули қобилияти истифодаи дурусти забон дар муҳити гуногунфарҳангӣ ва омодагии онҳо ба фаъолияти касбӣ дар ҷомеаи муосир мусоидат намояд.

Мавод ва натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми таҳияи монографияҳо, дастурҳои таълимӣ-методӣ, мақолаҳои илмӣ, барномаҳои таълимӣ, тавсияҳои методӣ ва дигар маводи таълимию методӣ оид ба технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ мавриди истифода қарор гиранд.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ, дурустӣ ва асоснокии натиҷаҳои он. Дар раванди ҳалли илмӣ масъалаҳои гузошташуда интихоби дурусти равишҳои методологӣ ва усулҳои пажӯҳиш аз ҷониби муаллиф имконият фароҳам овард, ки натиҷаҳои арзишманди илмӣ ба даст оварда шаванд. Муқаррароти дар таҳқиқот пешниҳодшуда ба нуқтаи назариявӣ ва методологӣ бо асоснокии худ қомилан мувофиқ ва бо мавзӯ ва предмети таҳқиқот яқсон буда, мазмун ва натиҷаҳои таҳқиқот барои таҳия ва татбиқи технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ мусоидат менамоянд.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ бо асоснокии назариявӣ ва амалии масъалаи мавриди омӯзиш, дурустии хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ, истифодаи мақсадноки маҷмуи усулҳои таҳқиқоти педагогӣ, аз ҷумла, мушоҳида, пурсиш, суҳбат, анкетагузаронӣ, омӯзиши ҳуҷҷатҳои таълимӣ, таҷрибавию озмоишӣ, муқоиса, таҳлил, ҷамъбаст ва синтез таъмин карда мешавад. Мутобиқати натиҷаҳои бадастомада ба ҳадаф, вазифаҳо ва фарзияи таҳқиқот, инчунин, тасдиқи онҳо дар раванди таҷрибавию озмоишӣ дараҷаи баланди эътимоднокии натиҷаҳои илмӣ таҳқиқотро таъмин менамояд.

Инчунин, барои ба даст овардани натиҷаҳои таҳқиқот дар амал унсурҳои таҳлили мундариҷаи матн, усули баҳодиҳии ташхисӣ, усули банақшагирии самараноки озмоишҳо, пурсиш, мусоҳиба, суҳбат, мушоҳида, кори таҷрибавӣ-озмоишӣ, таҳлили натиҷаҳои таҳқиқоти озмоишӣ истифода шудаанд. Асоснокии хулосаҳо ва пешниҳодҳои овардашуда, инчунин, сатҳи баланди илмии онҳо гувоҳи онанд, ки муаллиф аз осори муҳимми олимони шинохтаи соҳаҳои илми ватанӣ ва хориҷӣ эҷодкорона истифода бурдааст. Хулоса ва тавсияҳои илмии таҳқиқот, ки дар заминаи таҳлилҳои назариявӣ ва амалӣ таҳия шудаанд ва барои татбиқи амалии натиҷаҳо заминаи устувор фароҳам овардаанд, эътимоднокии таҳқиқотро тасдиқ мекунанд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Саҳми шахсии довталаб аз муайян кардани мақсад, вазифаҳо, объект, предмет, фарзия ва масъалаҳои таҳқиқот ва матраҳ сохтани масъалаҳои мубрами таҳқиқот, таҳлилу баррасии иттилооти бадастовардашуда иборат мебошад. Таҳлили назариявӣ методологӣ, таҳқиқи амалӣ ва санҷидани фарзияи гузошташуда, коркарди пешниҳод ва хулосаҳо, ки муҳтавои диссертатсияро тартиб медиҳанд, маҳз натиҷаи таҳқиқоти мустақилонаи муаллифи диссертатсия маҳсуб меёбад.

Наشري натиҷаҳои таҳқиқ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ. Баъзе фаслҳо ва бобҳои алоҳидаи таҳқиқоти мазкур дар шакли мақолаҳои илмӣ дар маҷалаҳои илмии “Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон”, “Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав”, “маҷаллаи илмии “Номаи Донишгоҳ”-и шаҳри Хучанд, Маҷаллаи байналмилалӣ илмии “Фуруғи илм”-и КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар маҷмуаи мақолаҳои конфронсҳои илмӣ ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ нашр гардидаанд. Шумораи умумии ин мақолаҳо ба 10 адад мерасад, ки аз ҷумла 5-тои онҳо дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда ба таъъ расидаанд, ки ба

рӯйхати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон шомил мебошанд.

Арзёбии мазмуни диссертатсия ва дараҷаи ба итмом расидани он.
Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Диссертатсияи пешниҳодшаванда аз муқаддима, 3 боб, 9 фасл, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддима аҳаммият ва мубрамияти мавзуи диссертатсия, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот, инчунин, аҳаммияти назариявӣю амалии он, баргузориҳои марҳилаҳои таҳқиқот ва корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ дар пойгоҳҳои таҳқиқотӣ баррасӣ гардидааст. Боби якуми диссертатсия таҳти унвони «**Асосҳои назариявии омодагии касбии омӯзгорони ояндаи забонҳои хориҷӣ дар факултетҳои тахассусӣ**» аз се фасл иборат буда, дар он масъалаҳои марбут ба хусусиятҳои омодагии касбии омӯзгори муосири забони хориҷӣ дар заминаи равиши салоҳиятнокӣ, нақши салоҳияти муоширатӣ дар раванди таълими забони хориҷӣ, моҳият ва сохтори салоҳияти грамматикӣ, инчунин, хусусиятҳои ташаккули он дар муҳити муоширати байнифарҳангӣ мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор гирифтаанд. Дар ин боб ақидаҳои олимони соҳаҳои фалсафа, педагогика, равоншиносӣ ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ баррасӣ гашта, мазмуну моҳияти мафҳумҳои «омодагии касбии омӯзгори забони хориҷӣ», «салоҳият», «салоҳиятнокӣ» ва нақши онҳо дар ташаккули шахсияти касбии омӯзгор муайян карда шудааст. Ҳамчунин, хусусиятҳои асосии салоҳияти касбии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ, аз ҷумла ҷузъҳои маърифатӣ, фаъолиятӣ, шахсиятӣ ва фарҳангӣ мавриди таҳлил қарор гирифта, аҳаммияти ташаккули онҳо дар раванди оmodасозии мутахассиси рақобатпазир асоснок карда шудааст. Дар ин боб мақсад ва мазмуни таълими грамматика дар раванди оmodасозии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ, имкониятҳои истифодаи равишҳои муосири таълим ва аҳаммияти ҳамгироии унсурҳои

грамматикӣ бо ҷанбаҳои фарҳангӣ ва коммуникативӣ таҳлил гардидааст.

Боби дуюми диссертатсия «Амсилаи ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгорони ояндаи забони англисӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ» унвон дошта, аз се зербоб иборат мебошад ва ба асоснок намудани роҳҳои ташаккули салоҳияти грамматикӣ дар шароити муоширати байнифарҳангӣ бахшида шудааст. Дар ин боб моҳият ва сохтори салоҳияти грамматикӣ ҳамчун ҷузъи муҳимми салоҳияти муошират таҳлил гардида, нақши он дар омодаسازیи омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ муайян карда шудааст. Дар натиҷаи таҳқиқ технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ таҳия гардидааст, ки ҳадаф, мазмун, принципҳо, шаклҳо, усулҳо, воситаҳо ва марҳилаҳои татбиқи онро фаро гирифта, барои баланд бардоштани сифати омодагии касбии омӯзгорон дар муҳити муоширати байнифарҳангӣ заминаи илмӣ ва амалӣ фароҳам меорад.

Дар боби сеюми диссертатсия, ки «Санҷиши амалии технологияи ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгорони ояндаи забони англисӣ дар заминаи муоширати байнифарҳангӣ» номгузорӣ гардидааст, натиҷаҳои таҳқиқоти таҷрибавию озмоишии гузаронидаи муаллифи диссертатсия доир ба натиҷаҳои таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба таҳия, татбиқ ва арзёбии самаранокии технологияи педагогии пешниҳодшуда дар ҷараёни таълими грамматикаи забони англисӣ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Дар ин боб роҳҳои амалиسازیи технология, истифодаи усулҳои фаъоли таълим, воситаҳои инноватсионӣ ва муҳтавои байнифарҳангӣ асоснок гардида, дар заминаи таҳлили муқоисавии натиҷаҳои гурӯҳҳои таҷрибавӣ ва назоратӣ самаранокии технологияи таҳияшуда дар ташаккули салоҳияти грамматикии омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ аз ҷиҳати илмӣ ва амалӣ исбот

шудааст. Натиҷаҳои таҷрибаи педагогӣ нишон доданд, ки татбиқи технологияи пешниҳодшуда ба баланд гардидани сатҳи дониш, малака ва маҳорати грамматикӣ, рушди қобилияти истифодаи дурусти сохторҳои грамматикӣ дар муҳити муоширати байнифарҳангӣ ва таҳкими салоҳияти коммуникативии донишҷӯён мусоидат намудааст. Ҳамчунин, таҳлили омории натиҷаҳои бадастомада бартариии гурӯҳи таҷрибавиро нисбат ба гурӯҳи назоратӣ тасдиқ намуда, самаранокӣ ва имконияти истифодаи васеи технологияи таҳияшударо дар раванди омодаسازیи омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ асоснок месозад.

Муҳаққиқ дар ин боб маҷмуи усулҳои илмӣ ва амалӣ, аз ҷумла мушоҳидаи педагогӣ, пурсиш, анкетагузорӣ, суҳбат, омӯзиши ҳуҷҷатҳои таълимӣ, таҳлили натиҷаҳои фаъолияти донишҷӯён, инчунин, усулҳои муқоисавӣ ва таҷрибавию озмоиширо истифода намуда, дар асоси онҳо самаранокии технологияи педагогии пешниҳодшуда, сатҳи ташаккули салоҳияти грамматикии донишҷӯён ва таъсири муҳити муоширати байнифарҳангӣ ба рушди қобилиятҳои грамматикӣ ва коммуникативии онҳо мавриди арзёбӣ қарор додааст.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсия ва автореферати он мутобиқ ба талаботи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27-уми декабри соли 2024, №493 тасдиқ шудааст, омода гардидааст.

Натиҷаҳои бадастомада, эътимодноки, хулосаву тавсияҳо тибқи талаботи Комиссия ва Дастурамал аз ҷиҳати илмӣ-методӣ асоснок карда шуда, ба миқдори кофӣ бо мисолҳо, тавсияву пешниҳодҳои назариявӣ ва амалӣ таъмин аст.

Диссертатсия тибқи муқаррароти Дастурамал фаҳмо, бо лаҳни равони тоҷикӣ навишта шуда, тартиби таҳия, ҷобачогузории қисмҳои

алоҳидаи он, робитаи мантиқӣ ва муттасилӣ ба пуррагӣ риоя гардидааст. Доир ба ҳар як боб ва умуман ба рисола, хулосаҳои возеҳ бароварда шудааст.

Автореферати диссертатсия фарогири мазмуни асосии диссертатсия буда, тибқи талаботи мавҷуда омода карда шудааст.

Мутобиқати таҳассуси илмӣ довталаб ба дараҷаи илмӣ. Фаъолияти илмӣ ва омӯзгорӣ муаллиф ба ихтисоси илмиаш мувофиқат менамояд. Мақолаҳои нашрнамудаи ӯ ба ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.10.9 Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) мувофиқ мебошад. Ҷумазода Умеда Рабимқул дар конференсиҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ иштирок намуда, вобаста ба мавзӯи диссертатсия маъруза намудааст. Бо назардошти гуфтаҳои боло, хулоса кардан мумкин аст, ки таҳассуси илмӣ диссертант ба дараҷаи илмӣ дарёфтшаванда мувофиқ мебошад.

Эродҳо ба таҳқиқи диссертатсионӣ. Баробари комёбиҳо дар диссертатсияи тақризшаванда баъзе камбудиву норасоиҳо низ ба назар мерасанд, ки зикри онҳоро зарур ва ба манфиати кор меҳисобем:

1. Дар матни диссертатсия баъзе камбудииҳои техникӣ ва имлоӣ мушоҳида мешаванд, ки ислоҳи онҳо барои баланд бардоштани сатҳи илмӣ ва сифати таҳияи рисола зарур мебошад (махсусан дар боби сеюм бисёртар ба назар мерасад);

2. Дар тартиб додани мундариҷаи диссертатсия нуқсони техникӣ ба назар мерасад. Байни унвонҳои фаслу зерфаслҳо ва рақамҳои саҳифаҳо нуқтаҳои пайвастананда истифода нашудаанд (саҳифаи 2);

3. Дар якҷанд саҳифаҳои рисола матн бо ду намуди шрифт омадааст, ки ба ягонагии талаботи техникӣ таҳияи диссертатсия мувофиқат намекунад (масалан, саҳифаҳои 62, 121, 122);

4. Дар як қатор саҳифаҳои матни асосии рисола норасоиҳо вобаста ба тартиби овардани иқтибосҳо мушоҳида мешаванд, ки бояд

мутобиқи меъёрҳои қабулшуда ислоҳ карда шаванд (масалан, дар саҳифаҳои 51, 103, 105, 115 ва ғ.)

5. Дар мавриди гузариш байни бахшҳои матнҳо пайдарпайии кофӣ мавҷуд нест, аз ин рӯ таҳрири сохтори баъзе порчаҳо тавсия мешавад (дар саҳифаҳои 58, 59, 101, 130, 123, 137).

Камбудии зикргардида ба арзиши баланди илмӣ таҳқиқоти анҷомдода таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва онҳо характери тавсиявӣ дошта, дар оянда барои беҳтар гардидани сифати диссертатсия кӯмак мерасонанд. Мавриди зикр аст, ки таҳқиқоти гузаронидаи диссертант арзишҳои назаррасро соҳиб буда, дақиқӣ ва возеҳии мафҳуми диссертатсия дар гузориши муаммо ва роҳҳои ҳалли он, вазифагузори он, аҳамияти назариявӣ амалӣ гувоҳи онанд.

Дар маҷмӯъ, таҳқиқоти диссертатсионии Ҷумазода Умеда Рабимқул дар мавзӯи «Технологияи педагогии ташаккули салоҳияти грамматикӣ омӯзгори ояндаи забони хориҷӣ дар асоси муоширати байнифарҳангӣ» кори таҳқиқотии нав, навгониҳои илмӣ аҳамияти назариявӣ ва амалидошта мебошад ва яке аз мавзӯҳои нисбатан кам таҳқиқшуда буда, ба талаботи пешбиниамудаи бандҳои 76-79 ва 81-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.10.9 Назария ва технологияи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)) сазовор мебошад.

Такриз аз тарафи эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода Шарифов Муҳсин Ғаффорович мураттаб гардидааст.

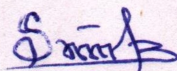
Такризи муассисаи пешбар дар чаласаи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳӣ дар якҷоягӣ бо иштироки омӯзгорони кафедраи методикаи таълими забони англисии Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода, ки дар он доктарабон дараҷаи илмӣ Ҷумазода Умеда Рабимқул иштирок ва бо маъруза баромад намуд, баррасӣ ва тасдиқ шудааст.

Дар чаласаи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода 13 нафар устодону омӯзгорони ҳарду кафедра иштирок намуданд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор - 13 нафар, бетараф - нест, муқобил - нест. Қарор дар чаласаи кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода аз 27.07.2026, №12 қабул гардидааст.

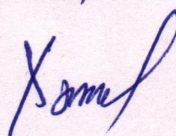
Раиси чаласа:

номзади илмҳои география,
и.в. мудири кафедраи
педагогикаи умумидонишгоҳӣ

Қодиров Ш. С.

Мудири кафедраи методикаи
таълими забони англисӣ

Халиқулзода Ф.Х.

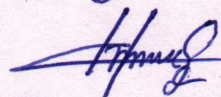
Эксперт:

номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи
педагогикаи умумидонишгоҳӣ

Шарифов М.Ф.

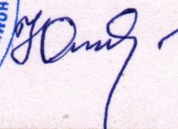
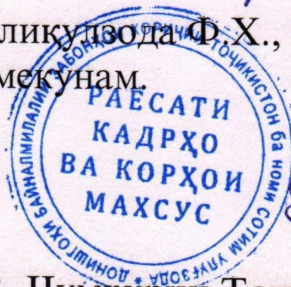
Котиби чаласа:

Нураҳмадзода Д.

Имзоҳои Қодиров Ш.С., Халиқулзода Ф.Х., Шарифов М.Ф. ва
Д. Нураҳмадзодаро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсус

Юсупова Б. Ф.

Нишони муассиса: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев 17/6;

Тел: +992 (37) 2 32 50 00, 2 32 87 30, 2 32 50 05;

E-mail: dbzkht.tj

27 07 2026